

СЦЕНАРІЙ
ПРОВЕДЕННЯ ПЕРШОГО УРОКУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ТРЕНІНГУ
«З ВІДДАНІСТЮ УКРАЇНИ В СЕРЦІ»
для учнів старших класів

Автор-упорядник: *Петрочко Ж. В.*, докт. пед. наук,
заступник директора з науково-
експериментальної роботи виховання
Інституту проблем виховання НАПН України

Варіант 1

Мета: поглибити знання учнів про складники патріотизму; сформувати в учнів уявлення про способи вияву патріотичної позиції; сприяти зацікавленості і бажанню виявляти патріотичні якості в повсякденному житті; виховувати почуття національної гордості, любові до України.

Обладнання та оформлення: Державний Прапор України; тематичні ілюстрацію; пісні про Україну, комп'ютер; проектор; фліпчарт або дошка.

Хід уроку

*Звучать патріотичні пісні у виконанні сучасних українських співаків
(С. Вакарчук, О. Пономарьов)*

1. Привітання (3 хв)

Учні з учителем стають у коло. Вчитель пропонує привітатися нетрадиційно:

Щиро в школі вас вітаю,
Щастя й успіхів бажаю.
Привітай, того, хто справа,
Обніми того, хто зліва.
Руки міцно потискаєм
Й працювати починаєм.

Учні промовляють за вчителем слова й імітують їх рухами (на фразі «Привітай, того, хто справа» вітаються із сусідом праворуч; на фразі «Обніми

того, хто зліва» обнімають сусіда зліва. На двох останній рядках – беруться за руки і тричі стискають їх.

2. Перегляд й обговорення відеокліпу про Україну (наприклад, відеокліп «Молитва за Україну», виконавець Алла Іванишина¹ (12 хв)

Мета: емоційно налаштувати учнів на сприйняття проблеми патріотизму, мотивувати до висловлення власних думок, розвивати критичне мислення, вміння робити позитивні акценти щодо побаченого й почутого.

Хід вправи:

Перший етап. Вступне слово вчителя

Учитель. Відомий педагог В. О. Сухомлинський писав: «Найголовніше, найяскравіше, що на все життя западає в серце патріота і що втілює в собі Батьківщину, – це люди». Дійсно, сила України у силі духу її громадян, її впевненість – у готовності таких, як ви, молодих людей, сміливо крокувати дорогою самостійного життя; її краса – у вашій фізичній красі, а також у величчї і благородстві помислів, дій.

Другий етап. Перегляд відеокліпу, обмін думками.

Запитання після перегляду:

- Які емоції викликав у вас перегляд відеокліпу?
- Що найбільше привернуло вашу увагу під час його перегляду?

Триває обговорення.

До уваги вчителя!

Під час узагальнення висловлювань учнів потрібно акцентувати на позитивних змістово-емоційних моментах: щирих емоціях учасників відеокліпу, виразі їхнього обличчя, «щасливих, усміхнених» очах, сповнених надій, впевнених рухах. Варто також звернути увагу на багато представлену українську символіку; оптимістичну і водночас героїчно забарвлену мелодію пісні

Як підсумок, учителю варто підкреслити, що народ з такою глибокою, чутливою, щедрою і щирою душею має неабиякий потенціал, щоб подолати труднощі, вистояти перед ворогами, вибудувати гідне майбутнє.

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=IeB1YYGedzQ>

3. Вправа для емоційного наснаження «Подарунок від душі» (5 хв)

Мета: активізувати учасників, підвищити їхній позитивний настрій.

Хід проведення:

Учитель пропонує учням по колу передати сусідові праворуч невербально умовний подарунок, щоб засвідчити своє прихильне чи толерантне ставлення. Учні виконують вправу, передаючи сусіду праворуч умовну кульку, цукерку, квіточку, повітряний поцілунок, усмішку тощо.

4. Вправа «Що таке відданість Україні» (17 хв)

Мета: узагальнити знання учнів про патріотизм, його складники; спонукати до актуалізації емоційного досвіду, пов'язаного з вчинками, що свідчать про відданість.

Хід проведення:

Перший етап. Інформаційне повідомлення

Учитель. У щасливій, багатій, розвиненій країні людей, безумовно, об'єднує почуття патріотизму. Що ж таке патріотизм?

Патріотизм – це явище, за якого людина не просто говорить гарні слова про країну, прикрашаючи дійсність, а бачить труднощі, помилки, невирішені проблеми, розуміє суспільно-політичну ситуацію в країні та світі, проте не панікує, не висуває своїх егоїстичних претензій, не збирається тікати, а готова долати перешкоди, пов'язуючи свою долю з долею Вітчизни².

Патріотизм – це особливе почуття-цінність, яке характеризує ставлення особистості до народу, Батьківщини, держави та до самої себе.

Базовими складниками патріотизму є: любов до України, що насамперед виявляється в історико-культурній пам'яті; відданість Батьківщині; спрямованість вчинків людини на її благо; готовність до самопожертви; наявність почуття власної гідності. Давайте поговоримо нині саме про відданість.

Другий етап. Бесіда

---

² Концептуальні засади українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді / І. Д. Бех, К. І. Чорна. – К., 2015. – 28 с.

Логіка розгортання бесіди³

Перелік орієнтовних запитань:

1. Як ви розумієте вислів «відданість Батьківщині»? (*Це одухотворена любов'ю до Батьківщини готовність до соціально значущої діяльності, вірність ідеалам Батьківщини, своєму громадянському обов'язку, готовність відповідально виконувати свої обов'язки; «розчинятися» у своїй справі*).
2. Як учень може виявити відданість Батьківщині? (*Насамперед, через соціальну ініціативу і соціально значущу діяльність; через сумлінне виконання власних обов'язків; через готовність зробити щось корисне для класу, школи, громади тощо*).
3. Якщо учні виявлятимуть відданість Батьківщині, чи вплине це на їхніх батьків?
4. Чи матиме діяльність учня, спрямована на вияв відданості Батьківщині, вплив на його однолітків? У чому це проявлятиметься?
5. Що, на вашу думку, відчуває учень, який здійснив вчинок, що презентує його відданість Батьківщині?
6. Чи знаєте ви людей, відданих Батьківщині? Чи знаєте ви учнів, відданих Батьківщині?
7. Хто може назвати себе відданим Батьківщині? Які ваші вчинки свідчать про це?
8. Пригадайте, якими були ваші почуття, коли ви здійснили цей вчинок?
9. Хто бачив чи чув про ваш вчинок? Як відгукнувся про вас? Як відреагували на ваш вчинок вчителі, батьки, друзі?
10. Чи відчували ви в цей момент повагу до себе? Що ще ви відчували?
11. Чи хотіли б ви ще виявити відданість Батьківщині?
12. Що ви готові для цього зробити?

5. Вправа на завершення «Від серця до серця» (8 хв)

Мета: позитивне завершення уроку, наснаження на вияв уваги, доброти, чуйності до однокласників.

Хід проведення:

Учням пропонується стати у велике коло і побажати щось приємне своєму сусідові, який стоїть ліворуч. Вербальний посил супроводжується

---

³ З використанням рефлексивно-експліцитного методу (за І. Д. Бехом).

покладанням лівої руки на плече сусіда, а правої – на власне серце. Таким чином утворюється «сердечно центроване коло».

Усі учні беруться за руки і промовляють *«Всім серцем любім Україну свою – і вічні ми будемо з нею»*⁴.

---

⁴ В. Сосюра